

BUDA-PESTA

31 Martiu.

12 Aprile.

Va esî Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 13.

Anulu X.

1874.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Dumnedieulu nostru.

Laudati-lu cà e mare,
Dumnedieu !
Ce-a pazitu cu mana tare,
Pe Romanu, poporul suu.

Elu din veci ni-a fostu Parinte,
Si stapanu ;
Nici de asta-di inainte
N'a sè uite pe Romanu.

Mare e a lui potere,
Si va fi,
Si de câte ori vomu cere
Sè ne-ajute, va vini.

Avemu seculi marturia,
C'alu seu scutu,
Aperandu-ne 'n urgia,
Printre valuri ne-a trecut.

Candu veniau glòte barbare
Peste noi,
Dumnedieulu nostru mare
Ni dá bratie de eroi.

Turculu, Lesiulu si Tatarulu
Tremurá,

Cu Sarmatulu si Magiarulu,
Candu Eternulu se scolá.

Laudati-lu, cà e mare,
Dumnedieu !
Ce-a pazitu cu mana tare,
Pe Romanu, poporul suu.

Elu ni-a scrisu pe sant'a-i cruce :
„Biruiti !
Si ori unde ve veti duce,
Lauri sè gramaditi !“

Si ne-a datu apoi cercàrii,
S'aretàmu,
Cà si 'n jugulu apesàrii,
Alu seu nume-lu adoràmu.

Candu portàmu in grea robia,
Lantiulu greu ;
Noi credeamu in barbatia,
Si intr'alu nostru Dumnedieu.

L'amu chiamatu sè ne redice,
Si-a venitu ;
Si din lantiuri inimice
Bratiele ne-a despletitu.

Turculu, Ungurulu, Polonulu,
Tremurá,
Cu Muscalulu si Teutonulu,
Candu Eternulu se scolá.

Laudati-lu, cà e mare,
Dumnedieu,
Ce-a pazitu cu mana tare,
Pe Romanu, poporulu seu.

Elu ne-a dusu la libertate,
Si la dreptu ;
Si sub scutu-i vomu combate,
Cu credinti'a lui in peptu.

Tirani'a ér ne-apésá,
Si slábitu :
Dar Divinulu nu ne lasa,
A ei jertfa sè perimu.

Ascultati glasu-i potinte,
Resunandu :
„Inainte, inainte,
Ffii mei, pasíti luptandu !“

Si de verb'a lui se pléca
Cei Carpati ;
Pieru hotare, riuri séca,
Sè-si dea mana frati cu frati.

Tremura cu lasitate,
Cei dusmani,
Si de spaima prin palate
S'ascundu grósnicii tirani.

Laudati-lu ! cà e mare,
Dumnedieu,
Ce-a pazitu cu mana tare,
Pe Romanu, poporulu seu.

Elu ni-a fostu din veci Parinte
Si stapanu,
Nici de asta-di inainte
N'a sè uite pe Romanu !

Ionu A. Lapedatu.

~~~~~

Elvira.

— Noveleta. —

I.

Erá dominec'a Pasceloru.

Crestinii, esíndu din biserica, incepura a
se departá prin felurite parti, pofíndu unulu
altu-ia : „Prandiu bunu.“

Mai toti formau parechi, numai fét'a gradinariulu nu erá insotita de nime.

Elvira, asié se numiá ea, erá unu chipu iubitoriu si inocentu. Faci'a ei inca copilarésca posiedea nesce trasure blande si regulate, ochii ei mari, limpedi si veneti straluciau cu inocentia, budiele ei purpurie si fragede erau create mai multu risului decátu intristării ; tóta ti-para flóre frumósá si rumena, careia i suridu radiele sórelui.

Drumulu ei erá inzestratu cu flori, dar dins'a fu cea mai frumósá dintre ele.

Portulu ei simplu aretá, cà dins'a e din casa buna, unde a primitu o crescere ingrigitá, ce nu lasa a se incuibá spini si maracina in anima, ce nu lasa a-si face locu invidi'a, care produce multe lucruri stricatióse, ce rodu ca vermele anim'a frageda.

Betranulu gradinariu, candu audí sune-tulu melodiosu alu clopoteloru, ce insciintiá finirea liturgíei, aseptá cu nerabdare pe unice'a sa fíca ; ce i erá tóta bucuri'a, talismanulu mai pretíosu in lume, — stéu'a vietii sále obosite.

Ca totu-de-una candu ajungea a casa, ea se repediá iute pe trepte, numai ca sè póta mai iute imbratísiá pe scumpulu ei parinte. Dar acuma se opri, pe faci'a ei rumena se ivi o galbinétia, incepù a tremurá vedíndu la picíórele ei o rosa frumósá, presimtíndu de unde vine. Privi prin curte ; de odata si-inchiná capulu, unu noru negru se ivi pe faci'a ei, vedíndu lunga gardulu gradinei unu june frumosu.

Acela avea o fisionomía blanda, expresiune vióia, ochi schinteiatori, pe budiele sale subtíri trecea din ce in ce câte unu surisu dulce.

Elu se apropiá de ea, si o salutá cu respectu. Dar Elvira i respunse :

— Otile ! te rogu, du-te de aici ! Nu-mi fá dîlele si mai triste si amare ! Lasa-me sè-mi petrecu viéti'a acést'a afurisita in chinu si amaretiune !

— Nu Elviro, nu pronuciá asié vorbe triste cari strabatu pana la adanculu animei mele. Nu-mi spune sè me ducu de langa tine ; cà-ci eu sermanulu numai de la tine aseptu mangaiare si fericire. Te rogu, Elviro, da-mi voia a-ti spune : cà eu te iubescu !

— Nu me 'mbetá Otile cu cuvinte asié dulci ! Copila iubítoria de parinte, déca voiescu a fi iubita si de catra dinsulu, nu potu sè-mi alegu altulu de consórte alu vietii mele, decátu pe acel'a destinatulu de elu.

— Nu, Elviro, parintele teu nu se va supără, deca i voiu spune că eu te iubescu, — că-ci Valeriu nu e demnu de man'a ta, si elu te-ar neferici.

Otilu, stetea inaintea Elvirei ca unu peccatosu ce-si ascépta séu pedéps'a séu indurarea.

Elvira si-innaltia capulu aplecatu si privindu cu ochii ei mari in faci'a junelui, i dîse incetu:

— Te iubescu, Otile!

— Ti-multiumescu, Elvira, — esclamà elu lacrimandu de bucuria, — tu esti unu angeru, iubirea ta mi-naltia inim'a, mi-mangaia sufletulu si mi-inspira fericire.

— La revedere, — siopti ea ca spariata, apoi se departà iute.

Otilu, fericitul Otilu, privia la ea cu desfetare, apoi se departà si elu.

II.

Din turnulu bisericei sunà 11 óre.

Domnià tacere adanca, gustandu toti óme-nii somnulu intineritoriu.

Erà o nópte infioratória, ceriulu incarcatu de nori grei, pomii se clatinau de ventulu aspru, că-ci vijel'á vijeia cumplitu.

La óra acést'a fatala o fiintia omenésca ratecia prin strade.

Erà Valeriu.

Cu pasi repedi se grabia elu a ajunge in carcim'a mare, ca sè se scutésca de vijel'á.

Ajungendu la o casa, unu fulgeru luminà totu pamentulu. Elu tresari, vediendu ce-va albu inaintea sa josu pe pamentu.

Erà o harthia. Elu se aplecà, si — radicandu-o, o bagà in pusunariu, si trecu mai de parte.

— O! de a-si ajunge a casa! — si-dise elu mergendu, — nu am cugetatu, că va fi asié vijul'á mare.

Dar viforulu urlà si mai grozavu. Elu ajunse la cârcima, si dîse: „Sum silitu a me abate in cârcima, pana va trece vijel'á.“

Cu unu „Dóme ajuta“, intrà in odai'a pustia, si luminata de o lampiána, ce respandea nesce radie obosite.

Cu unu paharu de vinu elu si-incaldî trupulu inghiatiatu.

Dupa unu timpu cam indelungatu scóse harth'á gasita, si se apropià de lampiána, sè véda deca aceea nu contine vr'o scrisóre?

De odata tresari, pe faci'a lui se ivi unu

velu de intunecime, pe budiele sale sgârcite se intinse unu surisu satanicu, sub picioarele lui parea că arde pamentulu.

Si devinsu incepu a plange ca unu copilu.

— Ah! tigrule turbatu, tu voiesci sè me despoi de unu angeru pe care l'am iubitulu din copilar'á mea?! O sórte, o lume, o lucru diavolescu! Si tu, Otile, tu esti acel'a care voiesci sè o seduci, sè o rapesci din bratiile mele. O! esti mai multu decatu o féra selbatica, ce nu cunosce indurare; ci rupe, sdrobescé numai unde póte. Dar ti-voiu frange grumadiulu candu vei cugetá, că ar fi mai bine de vietuitu, candu ti-a suride natur'a mai bine cu tóte frumsetiele ei; că-ci resbunarea mea nu va aflá hotaru, nici locu de repausu, macar de-mi va constá si vieti'a ce mie nu-mi mai suride de feliu. O, Otile! mai nainte eram gat'a a-mi sacrificá vieti'a pentru tine; decatu sè fiu crediutu că tu mi-este inimiculu mai mare. Pare că-su nebunu séu dóra numai visezu?

Si ca sè se convinga mai bine, ér apucà harti'a in mana, cu o vóce móle incepu a cetí:

Scump'a mea, Elviro!

„Esti flórea vietii mele, numai amorulu teu me póte fericí, te iubescu mai sinceru, decatu cartiasiulu Valeriu.

Otilu.“

— O Ddieule! fi-mi intru ajutoriu, deca nu m'ai ajutatu pan'acum, te rogu ajuta-mi in vítoriu, si nu me lasá sè nebunescu!

Dupa cuvintele aceste si-luà peleri'a in mana, si dîcendu, cârcimariului: „nópte buna“ — parasi cârcim'a.

Cetitorii ne voru intrebá, că cum a ajunsu in strada harti'a gasita de Valeriu?

Fórte usioru. Elvira dupa ce s'a departatu de Otilu, indata a pusu ros'a in apa, nesciindu că in laintrulu ei se afla ascunsa epistol'a mai susu amentita. Dupa trei díle ros'a vescedî, odata si fericirea Elvirei.

Intr'o deminétia aduse Elvira unu buchetu de flori nóue din gradina, ca sè le puna in apa — in loculu rosei vescedîte. Ros'a a aruncat'o la strada, necugetandu ce neplacere va avé cu ea . . .

Inoptase, Valeriu rateci prin strad'a unde fu aruncata ros'a, si acolo aflá epistol'a despre care vorbimu.

Ros'a a vesceditu, frundiele au caditu ér nefericirea a remasu!

III.

Dóue dñle, dupa udatulu floriloru si aflarea epistolei, Elvira petrecea in gradina.

Timpulu erá fôrte placutu.

Nici odata ea nu fu asié de frumósa si incantatória ca acum. Faci'a ei purpuria stralucíá, par cá ar fi cadíutu radiele sórelui pe ea, privirile-i erau gingasie, si pline de farmecu intineritoriu.

Ea si-udá florile si cantá melodiosu.

De odata cine-va o atinse pe umeri.

Erá Valeriu.

— Ah elu! — esclamá Elvira spaimantata.

— Da, elu e, scumpulu teu mire Valeriu, séu nu-lu cunosci, l'ai uitatu? Te rogu, scump'a mea, spune-mi de ce ai tresaritu candu m'ai zaritu?

— M'ai spariatu, — response Elvira reculegându-se pucintelu.

— Ti credu, scump'a mea, numai pentru cá me iubesci cu amoru sinceru, incátu tresari de faci'a mea.

Dupa cuvintele aceste elu erupse in hohote nebunesci, dupa o privire delungata scóse epistol'a gasita.

— Ah, fatiarnica! Acest'a-i amorulu sinceru, si credinti'a drépta, ce mi-ai juratu? Dute, arunca-te in bratierele altuia, si-ti deplange lacrimile fericirii, séu intristării, lasa-me pe mine uitatu de toti, in lume, cá sè-mi deplangu viéti'a nefericita!

Ochii lui se implura de lacrimi privind copil'a palida, — voi sè le oprésca, dar nu potea.

In urma totu-si stapanindu-se, díse cu dispretiu:

— Elviro! ffi fericita cu Otilu, dar pentru cá ai fostu infidela mie, te rogu fà-mi unic'a bucuría; du-te si spune fetelor tinere, se nu iubésca asié ca tine!

Apoi plecà si — in scurtu disparù.

Sórele cu radiele sale a apusu, de odata si fericirea lui Valeriu.

Elvira ca ametita priviá cu compatimire dupa elu, o lacrima cadíu pe o rosa tinera, dins'a o rupse, o aruncà dupa elu; — si cu unu suspínu dorerosu parasi gradin'a, — si dins'a.

IV.

In diu'a urmatória Elvira primi urmatóri'a epistola:

„Scump'a mea, domnisióra!

„Nu plange la cetirea acestei epistóle triste; fi tare ca valurile marei, si nu te lasá sè te devinga lacrimemele.

„Servitoriu la dlu Otilu, ma inca si la parintele dsale, dorescu din adanculu animei mele fericirea lui.

„Inse dorinti'a mea pare a se intunecá, fiindu amenintiata cumplitu.

„Adi domnulu meu a primitu de la dlu Valeriu o scrisóre, prin care acel'a l'a provocatu a se bate in duelu cu elu.

„Duelulu va avé locu mane diminéti'a la 6 óre, in padurice.

„Te previnu dara, scump'a mea domnisióra, sè impedece — de cumva vei poté — acésta nenorocire.

„Te insciintiezu eu, cá-ci domnulu meu scíu cá nu-ti va dá de scire inainte, ce diua grozava are sè ffa mane!

„Cu respectu

Ioanu.“

— O! viétiá! — esclamá Elvira dupa cetirea epistolei — putínu timpu ai asemenatu rosei, cá-ci vermele te róse. O! dñle fericite, visuri placute, si voi sperantie amagitórie, departati-ve, si me lasati singura! Eu plangu? Nu! Curagiu, si te voi invinge, sórte amara, séu celu putínu te voi obosí, si atunci vei incetá dóra de a-mi urmarí pasiulu. Ér tu, Valeriu, vai de tine!

Dupa aceea cadíu in genunchi inaintea icónei sante, cu o facia desperata, budie palide siopti o rogatiune catra tronulu divinu.

Dupa o pauza apoi esclamá ingrozitoriu:

— Asié dar mane la siese óre diminéti'a!

v.

Se ivi diu'a fatala.

Timpulu erá frumosu si placutu, nime nu conturbá tacerea naturei. Totulu pareá a fi asié de frumosu! Tóte inspirau viétiá; numai Valeriu nu le simtiá. Dinsulu ajunse la locul destinatulu inca in diori de deminétiá, asceptandu cu inima franta pe inimiculu seu de mórte.

De odata elu zari apropiandu-se o figura négra.

— Ah elu este! Dar faci'a lui e mascata. E bine, nu-mi pasa.

Cu aceste cuvinte scóse o masca négra cu care si acoperi faci'a.

— Adio, viétia amara! — suspinà Valeriu radicandu-se de pe verdétia, — si cu spad'a in mana asceptá.

Dinsulu sosi, si far' a grai vre-unu cumentu intinse spad'a spre a incepe lupt'a.

Acést'a nu durà multu, Valeriu infipse spad'a sa in contrariu.

Figur'a lovita de spad'a lui Valeriu cadiù la pamentu, puse man'a la pieptu de unde erupse sangele cu violentia.

Din turnulu bisericei se audiá batendu 6 óre. Otilu, chiar atunci sosi, — dóra sórtea l'a condusu sè fia martorulú acestei scene infiorátórie.

Grozavu!

Valeriu, vedendu si alu doile mascatu, fugi ca unu nebunu, dar in departare de cinci pasi cadiù lasínatu la pamentu.

Otilu, spariatu de lesínarea lui Valeriu, cadiù langa figur'a mascata, rupse cu iutíme masc'a de pe facia, puse man'a la pieptu, aceea se implù de sange nevinovatu. Nu a fostu nici visu, nici lesínare, ci mórte pe faci'a — Elvirei.

Junele ca lovitu de tresnetu cadiù in bratiele ei, o strinse cu infocare la pieptulu seu nadusitu, voi sè graiesca, dar nu potù, cà-ci lacrimelè si dorerea nu-lu lasara.

Elvira se nisuiá sè se radice, ca sè mai stringa odata la pieptulu ei pe acel'a, pe carele l'a iubit cu amoru sinceru; dar insedar, mórtea nu o lasà din ghiarele ei.

Se mai radicà odata, atunci strinse pe Otilu in bratiele ei, lu-sarutà cu ultim'a ferbintiéla a animei, i strinse man'a tremuranda si dise cu o vóce debila, aretandu :

— Vai, Otile, moru!

Ochii ei se inchisera, anim'a-i incetà d'a palpitá, si spiritulu ei sborà la ceriuri.

Elvira mori.

Otilu ca unu leu infuriatu se repedí spre Valeriu strigandu :

— Peri, ticalosule! Tu m'ai nefericitu!

Voi sè-lu strapunga, dar tardíu, cà-ci elu erá deja mortu, s'a impuscatu.

O! Ddieule, mare esti si minunate sunt lucrurile tale!

* * *

Dóue díle dupa mórtea Elvirei, fu mare inmortentare la cas'a betranului gradinariu.

Totulu parea a fi in doliu imbracatu. In

gradin'a frumósa vescediau florile, si ele plangeau pe mam'a lorú.

Pe sicrífulu simplu, erá pusa o cununa frumósa, in mijlocu se vedea inscriptiunea cu litere aurite :

„Elvira Crampénu, a repausatu in etate de 20 ani.“

Conductulu fu compusu din crestini multi cari lacrimau.

Dupa sicriu plangea si se tanguiá nefericitulu parinte si duiosulu Otilu.

Din turnulu bisericei se audiá sunetulu melodiosu alu clopoteloru, ce insciintiá departarea unei fintie din lume.

Nefericit'a se asiedià la cele eterne.

Amicii, amicele si toti aceia cari o iubiau, versau la lacrimelè.

Crestinii, aruncara unu pumnu de tierina pe mormentu, si dicéndu cu vóce dorerósa : „Ddieu, sè o ierte!“ se departara.

Dar numai parintele nu potù sè se departe; ci remase cu inim'a sfasiata la mormentu si plangea amaru.

* * *

Trecura díle.

Unu june, cu o facia palida siedea langa trei morminte, le infrumsetiá cu flori frumóse, si le udá cu apa din isvorulu de langa crucea mare.

La capetu erá o salce, ce cu crengelè sale lungi umbriá morminturile.

Pe o crenga cantá o pasere doine triste, încátu junele plangea de jale.

Elu, erá Otilu.

De la mórtea Elvirei, amblá totu in doliu si mergea in tóte dílele la mormentulu Elvirei.

Lazaru P. Petric

La mormentulu amicei S. P. R.

Ah! lasa-me acuma, sè plecu fruntea-mi cea rece
Pe-acésta colinióra, sub care-i corpulu ei;
Sub care-o florióra, o mandra juna trece
Din sfer'a cea lumésca la dalbii angerei.

Sè plangu o viétia scurta, unu visu de amicía
Ce mi-a lucitu odata ca sórele de blandu,
Ce m'a condusu adese in lumi de fantasía,
Facéndu sè sboru departe, usioru cu alu ei gandu.

Sè sboru in sferi innalte, in sferi de poesia,
Acolo unde numai adori unu idealu;
Facèndu sè uitu, cà 'n lume nu este bucuria
In care sè nu s'afie si picurulu amaru.

Dar ah! trecura tôte, ca frundiele palite,
Ce se deslipu de ramuri si gelnicu trecu pe ventu;
Asié stau eu acuma cu fatia vestedita
Cu frunte obosita, la tristulu ei mormentu!

Cà-ci linu s'a dusu din lume, Ea! fraged'a cîintia,
Ca visulu de mîta cu repedele-i sboru,
S'a dusu lasandu mie unu sinu de suferintia,
Unu traiu de suferinta, de lacrimi si de doru.

O! umbra adorata, ce-acum esti in cerime,
Si nu mai gusti nectarulu viotii ce-ai lasatu;
Cobóra-te adese din splendid'a-ti naltîme
Si mangaia unu sufletu strainu si sventuratu!

Si mangaia-lu adese cu tainicele-ti siópte,
Si linele-ti surise de-amoru si ilusfi;
Pan' va sè vina ór'a, séu négr'a ceea nópte
In care, umbra dulce, noi ér nè vom' uní!

Emilia Lungu.

Istori'a pelerieloru.

Acésta parte importanta din costumulu omului datéza din timpurile cele mai vechie in Indii si mai cu séma in Tibetu. Preotii si calugarii acestoru tîeri se distingeau totu-de-una dupa colórea peleriei. Asta-di chiar unu mare numeru de preoti (lama) se servescu cu peleria galbena; marele preotu (dalai-lama) pórtá peleria rosia ca si cardinalii la apusu.

In limb'a Ebreiloru nu esista nici unu terminu spre a numí peleria, de unde se póte presupune cu óre care basa, cà ei nu o cunoscintiau.

Indemonianii portau pelerie de pasla si de pelerie de sclavii loru. Locuitorii Egiptului portau pelerie de pasla cu peleriele loru pe Atenianulu Draco care se suise pe teatru spre a cetí legile sale cumplite.

Romanii si acoperiau capulu cu pelerie largi candu se cuceau la tíera, temendu-se de a se espune la arsiti'a sórelui in ardietóriele campfi din giurulu Romei.

In Francia ele datéza inca din timpulu lui Carolu VII, care fu probabilmente celu d'antáiu rege alu Franciei ce portá peleria. Ludovicu XI, Franciscu I lu-imitara. Mai tar-díu preotii catolici adoptara o peleria cu bor-

durile fórté largi. Celu d'antáiu regulamentu a supra acestei profesiuni se facu la Paris in 1578. Se fabricara pelerfi de castoru, berbece, cane, iepure, etc. In Lipsca se fabricara cu piei de cartitia.

Peleriele tiesute din paie de secara si ordiu, mai cu séma pentru femeii, esista fórté de multu in Italia. Mai pana la 1850 peleriele de paie din Italia au fostu unulu din obiectele cele mai cautate pentru toalet'a damelor. Pe timpulu lui Ludovicu XIV medicii, advocatii, studentii, farmacistii portau o peleria ascutita cu borduri mici. Peleria nalta, cu bordurile largi si indoite incepù a se intrebuintia pe la inceputulu acestui secolu, si acésta moda a continuatu pana asta-di; variatiunile loru pórtá numele diferiteloru evenimente mari, victorie insemnate, persóne celebre, etc.

Peleriele ascutite si moi fura adoptate de unii artisti.

Asta-di peleria nalta, sub diferite forme, se intrebuintéza mai cu séma la ocaasiunii solemne, ceremonii oficiale, casatorfi, etc.

C. V.

Istorióre scurte.

O biografia vesela. Lola Montes avea talia frumósa, gátulu fórté albu si de minune destinatu, figura ovala, ochii negri mai mari de câtu gur'a, perulu de culórea abanosului, care o facea si mai frumósa candu si-arangia o cracutia de iasomia alba, mantel'a i siede de minune. Cu tóte aceste nu-i placea sè audia vorbindu de eventualiu, asié de traditionabilu femeiloru din tíer'a sa: ea prefera biciusca.

Acésta biciusca a nóuei eroine erá totu asié de vestita ca si sabia cu manerulu de agate a lui Mudarra le Batard. Ea nu o lasa din mana nici odata, nici chiar candu mergea pe josu. Mai nainte de a veni dreptu la Paris, Lola se opri la baile din Germania; aci, dupa o cina galanta, ea plecà la Berlin cu unu óre-care comite si diplomatu care cheltu multi bani pentru ea. Acestu prusianu, i dede o casa, o livrea, o trasura si totu ce mai cerea lúcsulu unei comitese. Pentru Lola nu erá destulu. Ea voi sè debute la teatru celu mare in calitate de dantiuitória; dar directorulu privind'o si studind'o putínu, i díse:

— Domnisióra „Senorita“ nu sunteti destulu de casta, pentru ca sè poteti debutá.

Dreptu respunsu, ispaniol'a, luà dupa méssa unu sfesnicu de argintu, lovi in capu pe

orbazniculu nemtiu, si pléca. Alérge dupa dins'a; Lola se sue in trasur'a sa Moralistulu némtiu chiama gendarmii calareti; Lola dice vizitiului sè mane tare; vizitiulu, inse, unu Pomeřianu bortiosu si care suflá greu, refusà de a merge tare. Lola atunci se urcà pe capr'a trasurei, si gendarmii ajungënd'o ea i prime-sce in lovituri de biciusca. Publiculu ce se aflá facia o aplaudà, de si acestu publicu erá némtiu. A dóu'a di frumuséca féta primi or-dinu sè plece de unde se duse la Paris.

Lola a biciuitu pe gendarmii din Berlin. Aceste cuvinte treceau de celu mai mare elogi, cari fura inceputulu unei mari reputatiuni.

Astu-felu ea gasi Parisulu fórte agitatu de acésta aventura.

Toti, la câtî merse sè-i védia, i vorbira ca de o minune. Ea se multiamî a ride impre-una cu dinsii, dar se grabi a aduce conversa-tiunea la scopulu choregraficu alu caletor-řei sale.

— Care este drumulu celu mai scurtu spre a ajunge la teatrulu celu mare alu ope-rei? — întrebà ea.

— Sè mergi mai antâiu pe la jurna-listi.

— Sè mergemu, — respunse Lola; — dar nu sciu déca trebue sè-mi iau biciusc'a?

De ce nu? Acésta va fi originalu.

Ea vediu diece jurnalisti, presintata de unu coconasiu. I se promise, cà va vorbí in jurnale despre dins'a, candu va debutá. Dlu Leon Pillet, i asecura trei represintatiuni, si dn'a Rosine Stoltz o incuragia fórte multu. Afisiulu aparù. Totu boulevardulu erá in mi-scare: candu Ispaniol'a care biciuise pe gen-darmii din Berlin jocà la teatru, fu o serbatóre pentru cei cari mersera s'o védia.

Vai! trebue sè marturisimu: Lola erá incantatória, pré frumósa. pré fantastica; avea pe draculu cu dins'a; dar nu scieá de locu sè dantie, nici macar cum se dantiá de obicinuitu pe unele scene.

Doine poporale.

— Din Maramuresiu. —

I.

Badiutiu, badiutiutulu meu,
Nu te temi de Ddieu?
C'ai avutu unu dorutiu dragu,

Tu te-ai dusu si l'ai lasatu,
Si de candu tu l'ai lasatu,
Plange dorulu noncetatu,
De candu tu l'ai parasitu
Plange elu necontentitu;
Lasa bade cà-i vedé,
Te-a bate credinti'a mea,
Credinti'a mea cea curata,
Si iubirea-mi infocata!

II.

Canta-mi, cuce, pe ferésta,
Déca vedi cà n'am nevésta;
Canta-mi, cuce, si-mi alina
Animuti'a-mi ce suspina;
Canta, cuce, de-mi asiéza
Animutia-mi ce oftédia!

III.

Nu-i séra nici deminétia,
Sè nu versu lacra-mi pe fatia;
Câte lacremi am versatu,
De candu mandrulu m'a lasatu,
Ai face-o fantana 'n satu,
Fantana cu trei isvóre,
Cine ar bé din ea sè móra;
Dar de-ar bé mandrutiulu meu,
Sè-lu feréscu Ddieu,
Éra de-ar bé uritulu
Sè-lu inghita pamentulu!

IV.

Pe tiermuri de Dunaritia
Merge o mandra copilitia,
Totu horindu si chiuindu,
Din Dunare apa bendu,
Si pe terğari întrebandu
— Voi terğari, terğariloru,
Nu mi-ati vediutu badiutiulu?
Din trei baremu pe unulu?
— Póte si de l'amu vediutu,
Inse nu l'amu cunoscutu.
— L'ati potutu cunoşce bine,
Ca elu nu e voinicu nime,
In fruntea sîrégului,
Sub cruciti'a stégului,
Cu cloputiu 'nsînoratu,
Cu bumbusei incungiuratu,
Cu bumbuse de argintu,
Ca elu nu-i in regimentu.

Culese de

T. Michnea.

S A L O N U :

Mésa de cetitu.

— „Incercari in literatura“ de Ionu A. Lapedatu. Brasiovu 1874.
Pretiuu 1 fl. —

Despre Alesandru celu mare se dîce, cã intr'atãt'a iubiã Iliad'a lui Omer, incãtu o portã in cuthia de argintu in tôte espeditiunile sale, si candu se culcã, o punea sub capetãiu.

Dorero, noi Romanii n'avemu o Iliada, cã-ci n'amu avutu inca unu Omeru; dar dëca amu si avë, ni-ar lipsi cu deseversire unu Alesandru celu Mare, carele celu pucinu së o cetësca.

Starea literaturëi nôstre e vrednica de plansu. Ni lipsesce de totu gustulu de cetitu, dar si mai multu zelulu de sacrificiu.

Dëca se ivesce din candu in candu cãte unu talentu, se cufunda si acel'a in marea indolintiei generale. Procesulu acest'a curge totu asië de candu cu inceputulu literaturëi nôstre. Les jours se suivent et se ressemblent. (Dilele se urmëza si sëmëna.)

Publiculu nostru se imparte in dõue parti. Un'a ar ceti bucurosu romanesce, dar n'are mijlõce materiale spre a-si potë realisã dorintia; ër cea lalta nici cã vre s'auda de vr'o lectura romanësca, ea ignora totu ce e natiunalu, pretinde cã literatur'a nôstra nu produce nimica cë dins'a deja nu ar scï, admira totu ce e strainu, si ca strigõiele lui Machbet salta hor'a in giurulu caldãrii aburãnde si canta: „Fair is foul and foul is fair.“ (Frumosu e uritulu, uritu e frumosulu.)

Membrii acestei parti, ca mari invetiati si critici ce sunt, suridu cu dispretiu la pronunsierea numelu cutarui autoru romanu, fia-care din ei si-dã unu aeru de barbatu fõrte invetiatu, si privindu din innaltïmea sa par cã fia-care dïce: „Qui de nous va devenir un Dieu?“ (Care din noi va ajunge Dumnedieu?)

In cursulu loru nebunu, ei mergu nainte catra unu scopu, intocmai ca strigõiulu lui lord Byron, fara a se uitã pe unde trecu si peste ce calca.

E bine in mijloculu acestei situatiuni triste noi dara suntemu avisati a salutã cu bucuria dupla ori ce aparitiune de materia literaria.

Asemene bucuria ni-a facutu mai dïlele trecute dlu Jonu A. Lapedatu, profesoru la gimnasiulu romanu din Brasiovu, scotiendu la lumina o carte intitulata: „Incercãri in literatura,“ care contine poesii si o drama.

Am destinatu unui amicu rolulu d'a scrie o dare de sëma despre acësta carte; inse impregiurãrile i-au smulsu rolulu din mana, rolu pe care dinsulu l'ar fi interpretatu cu mai multu talentu si studiu decãtu mine, si astu-felu cetitorii nostri despre „incercãri in literatura“ voru primi asïsdere numai „incercãri in critica.“

Dreptu mangaiare promitu, cã nu voiu face zama lunga, ci voiu fi scurtu.

Usioru voiu potë face acëst'a, cã-ci cea mai mare parte din poesii dlu autoru s'au publicatu in fõia

nõstra. Astu-felu cetitorii nostri le cunosu, si vorb'a multa ar fi de prisosu.

Dlu Lapedatu e bine cunoscutu in literatur'a nõstra. Poesiile ce a publicatu in „Familia“ si „Traianu“ i-au cãstigatu unu nume placutu la publiculu romanescu.

Asië dara prë incordat'a modestia, cu care autorulu in „prefatia“ ni presinta cartea sa, mi-pare de prisosu. Cu atãtu mai vërtosu, cã totu acolo se mai afla si urmatõriele sïre: „Atãt'a inse me simtiu si eu indreptãtïtu a dïce, cã in asemenare cu cele ce se scriu astadi la noi cesti de dincõce de munti, incercãrile mele inca si-aru potë gasi unu locu in literatur'a romana, fia macaru si dupa usia.“

Marturitu de insu-si autorulu loru, cã aceste poesii au si ele unu locu in literatur'a romana, mi-vine a crede, cã modestia de care dlu Lapedatu a fostu inspirat la scrierea prefatiunei, privesce mai alesu Dram'a sa „Tribunalulu,“ ce se afla totu in acësta carte.

E bine, talentulu adevëratu totu-de-una e modestu. Omulu inteligentu cu cãtu scie mai multu, cu atãt'a vede mai claru, cãtu are së mai invetie?! Din acestu punctu de vedere intielegu eu modest'a „prefatia“ a dlu Lapedatu.

Trecëndu acuma la apretãrea artii poetice din acësta carte, voiu spune din capulu locului, cã lir'a dlu autoru ocupa unu locu de frunte in poesia generatiunii presinte.

Subiectele inspiratiuniloru sale sunt patri'a, amorulu, iubirea fiësca, sõrtea orfanului si a sclavului, subiecte tratate in form'a scõlei lui Lamartine.

E dreptu, cã 'n aceste poesii nu gasimu o fantasia care strabate norii, dar cursulu naturalu alu ideiloru ni suna placutu, si hain'a in care ni se infãtisëza gãndirile poetice — e alësa cu gustu, are colori varie, si de multe ori e incantatõria.

O melancolia se revërta prin mai tôte piesele acestei carti; ea de multe ori se esprime in geala la vederea patriei si natiunii nefericite, in amorulu fara sperantia, in triste istorii de amoru, in suferintie nedrepte, cari cãte odata prefacu armonia passiune violenta, ce acusa chiar si pe Dumnedieu.

Pietatea religiõsa, acestu atributu alu poesiei lui Lamartine, are espressioni si in cartea dlu Lapedatu. Una din aceste piese, o publicãmu dreptu modelu in fruntea nrului de fatia.

Numai umorulu si satir'a nu-si afla locu in acestu opu. Pare cã si autorulu ar sustienë cu Jean Paul, cã „comicul e nascutulu inamicu alu sublimului.“

Incãtu pentru limbagiu — precum ni se spune si in prefatia — autorulu s'a nisuita a imitã graiulu scriitoriloru nostri de peste Carpati. Nu potu dïce, cã a si reesïtu; dar celu pucinu in literatur'a nõstra de dincõce, limbagiulu seu escelëza in frumsetie, cã-ci e mai dulce si mai mõle.

Versificatiunea e usiõra, bine curgatõria, rimele sunt armoniõse; in scurtu, tecnic'a — afara de cãte-va dïceri silite — e buna, si recomandabila.

Spatiulu nu me iërta a me ocupã mai pe largu d'acësta carte. Voiu resumã dara pe scurtu darea

mea de sama, si — voindu a caracterisá poesi'a dlui Lapedatu — voiú dice, cá accea e o elegantia simpla.

De aceea, voi cei ce iubiti limb'a armoniei, cumperati-ve acésta carte.

Josefu Vulcanu.

Ó u e r o s i e .

Unu preotu bogatu dar sgârcitu si-a ascunsu banii tocmai in biserica intr'unu locu siguru, ér de a supra a scrisu aceste cuvinte: „Dumnedieu e in loculu acest'a.“

Inse cantorulu, care a bogatu de sama ce a facutu preotulu, a furatu banii, si stergêndu inscriptiunea preotului, a inlocuitu-o cu acést'a: „Nu e aice, cá-ci a — inviatu!“

Werklistii sunt opriti a se produce in Budapesta; dar ce folosu, déca mai in fia-care dí suntemu siliti a ascultá vr'unu — concertu?!

In multe state se facu risipiri nemarginite, numai in privinti'a libertatiloru sunt — sgârciti.

O libraria romana, dupa ce a caditu, s'a facutu — bereria, si acuma intr'ins'a se indesuiescu — Romanii.

In teatrulu natiunalu din Bucuresci s'a jocalu si o piesa originala.

Autorii francesi esclama, cá ce felu de disordine e acést'a?

Redactorii foiloru literarie vreu sè infintieze o societate in contra — versuriloru rele.

Redactiunea diuariului — óre-care anuncia, cá la dins'a totu mai este inca o péna de — vendutu.

Figaro.

Prim'a aprile.

Éta diu'a nebuniloru!

Éta diu'a, de care totu omulu se teme, ca nu cumva cine-va sè-lu faca prostu.

Prim'a aprile e serbatórea nebuniloru.

De unde deriva acésta datina? Sciti, nu sciti? E bine, v'o povestescu dara eu!

Fostu-a fostu odata, cá de n'ar fi fostu, nu s'ar povesti, — fostu-a odata unde-va unu uriasiu, pe care l'a chiamatu Thiassi.

Acestu uriasiu nu numai cá erá tare, puternicu, incátu batea pe toti; ci pe cáti nu potea sè-i invinga cu puterea, pe aceia mi-i nebuniá cu frumseti'a-i seducatória — fica sa Scathi.

Odata acestu uriasiu a datu de potca cu dieii Asen. Acestia erau multi, tocmai trei-spre-diece, si lu-omorira.

Dar fica sa, féta de uriasiu ce erá, nu-si perdú

curagiulu; ea apucá spad'a parintelui seu si plecá spre cetatea Asgord a Aseniloru.

Dieii inse erau totu-odata si cavaleri. Vedien-du-o ei venindu in contra loru, i declarara, cá dinsii nu se voru bate cu o femeia, si déca ei totu-si sunt vrednici de pedépsa si suferintie, sè-si aléga unulu dintre ei de barbatu.

Acésta idea a esítu capulu unui dieu tineru, Balder, carele a comunicatu-o Scathiei prin o ferestiuca a cetátii, sub acea conditiune, cá ei — candu ea va alege — nu-si voru aretá decátu numai piciórele.

Scathi (nefindu inca atunce croitori si calciunari) a sciutu, cá va recunósce in natura picióru lu Balder, si a primitu conditiunea pazei.

Inse biét'a Scathi o patí. Ea alese piciórele cele mai frumóse; acele inse portau corpulu celu mai uriciosu, erau ale lui Nicordot, celu mai nesuferibilu intre toti dieii.

La astu-felu de parthía, vi poteti intipuí suferintiele ei.

De aice se deriva dara dîn'a ploiloru de primavéra, dina care suride plangendu.

Si findu cá in memori'a ei s'au adusu gertfe curióse, si amintirea ei s'a conservatu ca o curiositate.

Crestinii inse au alta credintia despre datin'a din prim'a aprile, d'a tramite adeca pe cine-va din casa 'n casa.

Ei dícu, cá datin'a ast'a vine de acolo, cá Cristosu de la Annas fu dusu la Caiafa, de la Pilatu la Herode.

Francesii au si ei credinti'a loru despre originea datinei din prim'a aprile.

Ei adeca dícu, cá Ludovicu XIII a tienutu inchisu in cetatea Nancy pe unu principe din Lorena.

In prim'a aprile inse acest'a, a luat-o la sanetós'a.

Noi Romanii inca trebuie cá avemu espicatiunea acestei datine.

Cine scie, povestésca-ni-o!

Marcu Emilianu.

B o m b ó n e .

Fridericu celu mare preamblandu-se intr'una din díle prin gradin'a de la Potzdam, a gasitu senti-nel'a conversandu cu amant'a sa.

— Mei flecáu, — i díse regele, — ce ai facutu? Ai uitatu porunc'a mea?

— Am gresítu, majestate. Dar te rogu, sè nu me spuni capitanului, cá-ci m'ar bate grozavu.

Regele a risu cu placere la audiulu acestoru cuvinte, si a daruitu bani soldatului inamoratu.

Unu boieru plecase din Iasi cu servitorulu seu sè se duca la Bucuresci.

Inainte de a trece *Siretulu*, elu se culcá in trăsura si díse servitorului, candu va ajunge la malulu

riului, sè-lu descepte; inse servitorulu uità si trecù înainte.

Boierulu candu se desceptà intrebà déca mai este multu pana la Siretu.

— L'amu trecut de multu.

— Cum? Nenorocitul! — esclamá boierulu. — Déca me 'necam!! Te-asiu fi impuscatu atunci.

— Ei! déca m'ai fi impuscatu, eu mi-asiu fi cerutu socotél'a... si p'aci mi-erá drumulu.

*

— Amorul meu, — dicea unu june catra o femeia, este mai mare de câtu mine.

— Déca e mai mare, — respunse femeia, atunci nu este in Dumnéta, cà-ci nu 'ncepe.

CE E NOU?

** (*Gradin'a fericitului episcopu Vulcanu.*) la marginea orasiului Oradea-mare, ajunsa sub episcopii urmatori proprietatea unoru jidani, acuma éra-si e a episcopului romanu. Pr. SS. Parintele episcopu Olteanu, considerandu valórea-i istorica-natiunala, a rescumperatu-o cu unu pretiu mare. Gradin'a acést'a acuma trece prin straformári mari, si in scurtu timpu are sè devina unu parcu pomposu. Lucrările s'au si inceputu, si se continua cu diligintia. Edificiele vechi si necorespondietórie s'au derimatu tóte, afara de casa de pe timpulu lui Vulcanu, numita atunce „Tusculanulu lui Darabantu.“ Acésta casa are indoita valóre istorica-natiunala, cà-ci nu numai a servitu ca locu de repausu bunului Darabantu si marelui episcopu Vulcanu, nu numai cà intr'ins'a totu-de-una siedeau 10—15 studinti romani fara privire la confessiune si tienuti si cu viptu de Mecenatele-episcopu, dar totu odata si nemoritoriulu nostru cronicariu Georgiu Sincai in acésta casa a petrecutu dílele de véra pe candu se affá la patronulu seu, in acésta casa lucrá elu in tóte dílele cam pana la 10—11 óre înainte de miédia-di, si totu in acésta casa a decopiatu elu pentru Vulcanu „Cronic'a“ sa, esemplariu de pe care si dlu Gavra a luat o copia, ce a publicatu-o apoi necompleta. Afara de acésta casa s'a mai pastratu inca vechi'a pórtá de pe timpulu lui Vulcanu. Precum suntemu informati, Pr. SS. Parintele episcopu actualu inca are de cugetu a tiené studenti saraci in acea cas'a pretiósa pentru noi Romanii.

** (*Inca odata despre vietí'a sociala romana din Clusiu.*) Relativu insciintiaréa unui corespundinte alu nostru despre starea deplorabila a vietii sociale romane in Clusiu, inserata in nr. 11 alu foii nóstre, primimu din Clusiu unu respunsu, din care vomu estrage urmatóriele: „A documentá, cà „Familia“ de mai multi ani mai multe familie romane din Clusiu o pórtá in continuu, — m'asiu poté provocá tocmai la onorab. redactiune. (In casulu acést'a noi ti-amu respunde, cà numerulu aceloru familie nu se urca nici lá — trei. Red.) Éra aceea, cà „Familia“ si de 5—6 ani mai nainte in tomuri legate se póte affá la mai multe familie in Clusiu, o dícu eu. Cà femeile romane din Clusiu de felu nu cetescu romanese, — nici decátu nu e o afirmatiune esacta, pentru cà aice sunt familie romane, unde se converséza in continuu si curatu romanese, — si nu numai damele cele crescute vorbescu si cetescu si scriú bine romanese, dar

si fiice de 7—8 ani se affa cu asemene calitáti.“ (Spre a dovedi mai bine asertiunea sa, pecatu cà dlu rectificatoriu nu insfra pe nume macaru câte-va din acele multe familie unde se converséza romanese, si dintre acele dómne si domnióre cari vorbescu, cetescu si scriu romanese. Red.)

** (*Principele Bismark*) la 1 aprile a serbatu a 60-a aniversaria a sa.

** (*Rochefort*) si Grousset au scapatu din esiliulu loru din insul'a Caledonia nóua, si au refugiatu la Australia. Rochefort, pe care l'a scapatu partid'a sa cu unu vaporu a nume, dóra de atunce s'a si rentorsu in Europa. Precum se scrie, elu se va asiediá la Londra séu Brusela, unde apoi va scóte unu diuariu in directiunea „Lanternei“ de pe timpulu lui Napoleonu.

** (*Alegere de deputatu.*) La Panciova s'a alesu deputatu candidatulu partitei natiunale, dr. Politu, cu majoritate de mai 2000 de voturi.

** (*Aginte romanu la Petersburg.*) Dorinti'a dlui Cesaru Boliac n'a resunatu indesiertu, cà-ci affámu din diuarie, cà Tiarulu Rusiei a provocatu guvernulu Romaniei d'a tramite si la Petersburg unu aginte. In momentulu acést'a affámu, cà agintele s'a si numitu si e G. Filipescu.

** (*Darulul lui Dumnedieu.*) Soci'a unui bietu invetiatoriu magiaru de odata a nascutu trei baiati sanetosi.

** (*Unu mijlocu de a face abonati.*) O dna tine-ra fórté frumósa, maritata de curendu cu unu impiegatu de la díarulul . . . . — sectiunea abonamenteloru — intr'o dí, pe la 5 óre, mergea la biurou spre a gasi pe barbatulu seu. Burá, si spre a nu se udá si-radicasé pucinu rochi'a, lasandu a se vedé unu picioru placutu si gingasiu. Dlu X. sedusu de mersulu provocatoru alu dnei se apropiá si i díce: — Dn'a mi-permite a-i da braciulu? — Cu placere, — respunse dn'a, si in acela-si timpu ea dadù cu veselia braciulu necunoscutulu, care nu mai scieá unde se affa de bucuria. Ajungédu la usi'a biuroului, dn'a intrá, apoi se întórce catra cavalerulu gentilulu si i díce. — Ve recomandu pe barbatulu meu. Si adresandu-se catra impiegatu: — Dlu, — díse, — voiesce unu abonamentu pe unu anu.“ — De voie, de nevoie, galantulu nostru, prinsu in cursa, fu nevoitu a se aboná, si éta cum díarulul . . . numera unu abonatu mai multu.

** (*Prim'a incercare de talharia in vagónele cáiloru ferate romanc.*) Cetimu in „Romanulu“: Se pare cà in curendu vomu fi nevoiti sè tiparimu si noi pe vagónele cáiloru ferate inscriptiunea: „paziti-ve de hoti“, inscriptiune, care se vede mai pe tóte vagónele din unele State, unde hoti'a a devenitu o meseria pentru o parte din poporatiune. Alalta-ieri, pe la 7 óre sér'a, in trenulu ce viniá de la Pitesci, s'a intemplatu urmatóri'a tentativa de talharia, in apropiare de statiunea Titu: Intr'unu vagonu se affá unu conductoru postalulu cu gentele cu bani ale espeditiunii postale, adunate de pe la diferitele statiuni din cale, si ale caroru chiai duble, una se pastreza de statiunea care espediéza, si cealalta de statiunea care primesce. In acestu vagonu, pe câtu scimu, nu este permisu sè stea nimeni, de câtu conductorulu. La una din statiuni s'a urcatu in acestu vagonu unu individu care se dedea a fi siefu de cantonieri la linieltele telegrafice si conductorulu a facutu marea gresiéla a-lu primí. Plecandu trenulu, dupa câte-va minute candu vites'a érá mai

mare, bunulu tovarasiu de drumu alu conductorului, scóte din haine unu toporasiu si incepe sè-lu isbésca. Conductorulu se apera, loviturile se indoiescu; dar, prin presintia de spiritulu, loviturile sparge gémulu vagonului si incepe sè strige cu glasu tare: „sariti cà me omóra hotii.“ Nisce pasageri din vagonulu de alaturea, audîndu strigatele, au datu de scire altoru pasageri, si din unulu in altulu vestindu-se conductorii trenului, s'a opritu trenulu la prim'a statiune, care erá fórte aprópe. Aci siefulu de gara si cu mai multi aginti d'ai calei ferate mergu sè deschidia vagonulu ca sè puie man'a pe criminalu, care i amenintia sè-i injunghie cu unu cutítu mare ce avea in mana si astu-felu si-face locu de fuga. Indata inse a fostu prinsu si predatu auteritatii competente.

Biserica si scóla.

‡ (Unu invetiatoriu harnicu.) Serfitoriulu acestoru síre a asistatu in duminec'a floriloru la esamenulu baietiloru din scól'a poporala romana de Letamare, si constata cu placere, cà a fostu suprinsu de rezultatulu imbucuratoriu. Zelosulu invetiatoriu, dlu Paulu Vostinariu, venitu in acestu opidu numai in tómn'a anului trecutu a desvoltatu cu scolarii sei unu progresu admirabilu, care póte servi dreptu modelu si altoru scóle romane. Cei ce cultiva poporulu, binemeri de natiune, cà-ci sunt fii vrednici ai ei, si numele loru merita a fi cunoscutu. Ne rogámu a fi insciintiati si din alte parti despre rezultatulu examenelor scóloru de la sate, cà-ci cultivarea poporului e bas'a viitoriului nostru.

‡ (Dlu Massimu Popu.) profesoru suplentu la gimnasiulu romanu din Naseudu, facendu la universitatea din Budapesta esamenele de profesura, la 31 martiu fu abilitatu pentru intregu gimnasiulu, din istoria si geografia, ca studie principale, cu limb'a propunerii romana.

Societati si institute.

‡ (Societatea „Petru Maioru“) a tienutu joi, la 2 aprile, siedinti'a sa publica, dupa urmatóri'a programa: 1) Deschiderea siedintiei prin presiedintele societatii Gavrilu Mihali, candidatu de avocat; 2) „Diorile frumóse“, intonata de corulu vocal; 3) „Petru Maioru“, schitia istorica, cetita de I. Ciocanu, ascultatoriu de filosofia; 4) „Hori'a be“, cantata de corulu vocal; 5) „Diorile“, datine poporali, disertatiune de Ioane Becinéga, juristu; 6) „O privire de preste Carpati“, poesia de A. Muresianu, dechiamata de Georgiu Radulescu, ascultatoriu la farmacia; 7) „Arcasiulu“, esecutatu de corulu vocal; 8) „Femei'a ca factoru natiunale“, disertatiune de P. Iliesiu, tehnicu; 9) Sentinel'a romana“, poesia de V. Alesandri, dechiamata de Georgiu Vuia, medicinistu; 10) „Tatarulu“, cantatu de corulu vocal; 11) Inchiderea siedintiei prin presiedintele ei. — Arare-ori s'a potutu vedé publiculu romanu din Buda-Pesta, intrunitu in numeru atátu de frumosu. O mandra cununa de dame se infatísia, pentru a se bucurá impreuna, de produsele spirituali, a le junimei nóstre, inspirandu-i curagiu la nobil'a lupta pe terenulu sciintiei. Prestatiunile juniloru nostri au intrecutu tóte acceptările. Disertatiunile amintite sub p. 3, 5 si 8 din programa, merita a fi comunicate publiculu mare, ce'a ce spe-

ràmu, cà va si urmá. — Societátile din Gratiu, Oradea-mare si Gherla gratulara in termini caldurosi Societatei „Petru Maioru“ la acest'a ocaziune, pe cale telegrafica. Cu placere ne asociámu si noi la aceste gratulatiuni, dorindu a vedé câtu mai adese-ori asemeni productiuni laudabile.

‡ (Institutulu „Albina“) a tienutu la 25 martiu adunarea sa generala. Valórea unui cuponu la juliu va fi 6 fl. 44 cr.

‡ (O societate buna.) Unu preotu din Trencinu a infintiatu in comun'a sa o societate in contra betiei. Societatea face progresse mari, si — jidanii se necasiescu. Preotii nostri de pe la sate inca aru poté sè imiteze acestu esemplu frumosu, si facéndu astu-felu aru binemeritá de natiune.

Literatura.

* (Dlu Aricescu) a scosu la lumina in Bucuresci: „Corespondinti'a secreta, si alte acte inedite ale capiloru revolutiunii romane de la 1848.

* (Dlu C. A. Rosetti,) intorcéndu-se din Paris la Bucuresci, a relatu directiunea diuariului seu „Romanulu.“

* (Dictionariulu academici.) Fascicululu XIX (tomu II, fasc. 2) din „Dictionariulu limbei romane“ alu societatii academice, de Dd. A. T. Laurianu si I. C. Massimu, a esítu.

Teatru.

‡ (Stagiunea teatrala romana) in teatrulu celu mare de la Bucuresci s'a incheiatu de asta-data mai curendu, decátu in alti ani. Ce va fi fostu caus'a, nu scimu. Dar dorerea nóstra e mare, vediendu decadinti'a artiloru teatrale in Roman'a, unde sunt atátia „artisti.“ Dreptu mangaiare insemnámu aice, cà in un'a din siedintiele din urma a camerei deputatiloru ministrulu de culte a presintatu unu proiectu de lege pentru acordarea unui creditu de 700,000 de franci spre reparatiunea mobiliereiulu teatrulu natiunale.

‡ (Teatrulu romanu in sala Bosel la Bucuresci.) La 20 martiu 1874, representatiune estraordinara, data si esecutata de dlu M. Millo, cu concursulu dlui, Louis Wiest, care esecutá intre actele cele mai pican-te ale dnei sale variatii, fantasii si povturii, — „Impresiunile C-nei Chiritiei la Paris“, cantioneta comica de dlu V. Alesandri, esecutata de dlu M. Millo, „Omagiulu lui Verdi“, fantasia pentru vióra, compusa si esecutata de dlu Wiest, „Paraponisitulu fara slujba“, cantioneta comica de dlu M. Millo, „Romantia de E. Bianchi“, variatii, esecutate de dlu Wiest, „Paraponisitulu pusu in slujba“, cantioneta comica, compusa si esecutata de dlu M. Millo.

‡ (Teatrulu Bosel in Bucuresci.) La 23 martiu 1874, represintatiune estraordinara in beneficiulu dnei Maria Flechtenmacher. Se represintara: „Influinti'a morala“, (fragmentu) piesa originala de dlu G. Sionu; „Omagiulu memoriei lui Grigoriu alu V-lea“, patriar-chulu Constantinopolei, poema de dlu Aristotele Balaoritu, declamata in limba elena de dn'a Maria Flechtenmacher; „Oda la Elisa“, comedia originala de dlu V. A. Urechia, „Strigoiulu“, poesia de dlu Sihlénu, declamata de dlu I. Demetriu; „Doi ochi“, romantia de dlu Ventura.

M u s i c a.

⊙ („*Federatiunea Danubiana.*“) Acest'a e frumosul titlu al unei gingasie piese muzicale, compusa de dn'a Maria Nicóra n. Serbu si aparuta la Arađu in editur'a dlu M. Klein. Acésta piesa e o polca románesca, scrisa cu inspiratiune poetica, ce ne îndemna a salutá cu bucuria pe dn'a autorésa pe acestu terenu atátu de necultivat la noi Romanii de dincóce de Carpati. Pies'a e dedicata dómnei Ermina P. Desseanu, si cósta 60 cr.

⊙ (*Concertu.*) In sal'a Atheneului din Bucuresci la 18/30 martiu, dnii G. Brateanu si C. Dimitreanu au datu unu concertu vocalu si instrumentalu.

⊙ (*Wilmers la Bucuresci*) a si inceputu a dá concerte. Éca programa primului: Willmers: „Reverie pe tiermulu marii“, „Sbóra, pasere, sbóra!“ (cantu de nord) esecutate de dlu Willmers; Verdi: Aria de basu din „Don Carlos“, cantata de dlu G. Bratianu; Willmers: „Rosa Craiovei“, (Parafraze pe o aria romana), „Barcarola“, esecutate de dlu Willmers; Chopin: „Nocturna“, (fa-majeur), „Rondo capriccioso“, (mi-majeur), esecutate de dlu Willmers; Wiest: „Suvénire lui Mozart“, fantasia pe víóra, esecutata de dlu Wiest; Willmers: „O di de véra in Norvegia“, fantasia romantica, de dlu Willmers.

Industria si comérciu.

|| (*Industria americana.*) Intr'unu orasiu alu provinciei Far-West din America, unu agentu de afisiuri a inchiriatu amvonulu bisericeii, si l'a lipitu cu anuciuri. La usi'a bisericeii, totu elu, imparte carti de rogatiune, cari pe o pagina contienu rogatiuni, ér pe cealalta anuciuri.

|| („*Fiii lui Sotir-Manciu.*“) cunoscut'a casa comerciala si cambiala din Brasiovu, la 21 martiu a anuciatu concursulu, care s'a si deschisu numai decátu. Passivele se urca la 460,000 fl.; activele abié la 80,000 fl.

|| (*La Orsiova*) de acuma inainte in tóta septemán'a se voru tiené dóue téguri: luna si joi'a.

Tribunale.

| (*O scula neaparatu trebuintósa pentru redactori.*) Haines, jude in orasiulu Chicago, intr'unu casu obvenitu dílele trecute, a declarat, cá fórfec'a fiindu o scula neaparatu trebuintósa pentru redactori, nu li se póte secevestrá judecátorese.

| (*Lazaru Moldovanu.*) de nascere din Vizocna, fostu oficieriu, mai apoi invetiatoriu in Romania, fu condamnatu la Sibíu pentru bigamia la inchisóre de trei luni.

Suvenirea mortiloru.

† (*Fr. Popu de Lemeni.*) fostu óre-candu vice-comité Dobocci, a repausatu la 11 marte, in etate de 56 ani.

† (*Dlu E. Costinescu.*) redactorulu diuariulu „Romanulu“ de curendu fu lovit de dóue ori in iu-

birea-i parintiésca. In intervalu scurtu mórtea i-a rapitu dóue fetitie.

Ghicitura de'siacu

de Michaelé Popu.

ma-	ca,	ma-	na	bar-	cá	nulu	sa?
ne	Pa-	ma-	Pa-	ra-	Io-	ba	o
in-	mea?	candu	re,	rulu	Ca	ia	Cu-'n
vei	dóm-	na	me	sifu	ti-	stan-	dea,
Pa-	ne	Vul-	Cá	candu	gru-	gam-	vo-
o!	mai	na	candu	Se	ce-'n	ve-	ca
dóm-	na	dá,	canu,	zu-	voiu	o	fa-
rab-	candu,	O!	Pa-	cal-	re	Se-mi	mai

Se póte deslegá dupa saritul calului.

☞ Prenumeratiune nóua deschidemu la „Familia“ cu incepere de la 1 aprile c. n. Pretiulu pe apr.—dec. 7 fl. 50 cr., — pe apr.—sept. 5 fl., — pe apr.—jun. 2 fl. 60 cr. Rogámu pe amicii acestei foi a-i urcá numerulu abonantiloru.

Post'a Redactiunii.

☞ Redactorulu acestei foie róga pe toti colaborari si corespundintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Bucuresci. Soc. elev. de agric. Pretiulu catu ni-ati tramisu, nu e pe unu anu intregu, ci numai pe 9 luni. Supliniti restulu. Déca voíti se aveti cólele aparute anu din „Selavulu Amor.“ trebue se tramiteti inca 1 fl. In anulu acest'a inca numai o cóla a aparutu.

Pétra Négra. E o incercare din cele mai debile. Nici fondu, nici forma.

Clusiu. Dsiórei A. B. Articolulu cu aculusu tiparitu a situ. Multiamita. Catu mai curendu se va poté.

Simosiu. Dsiórei M. B. Se voru publicá acusi, ca-ci avemu multe de aceste.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

☛ Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului trecut. ☚